

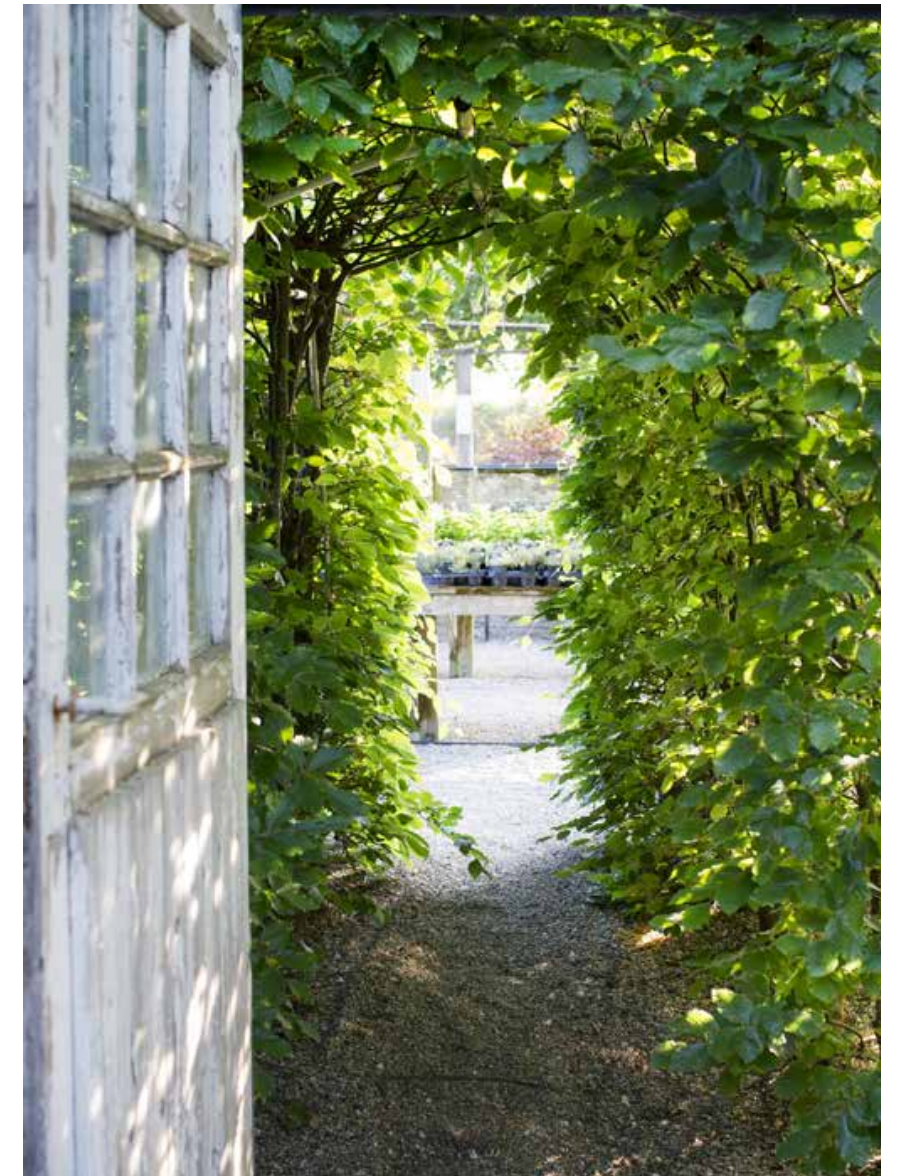
LEVA SOM MAN LÄR

*Gröna växter, prydnadsgräs och några väl valda blickfång.
Hemma hos Heidi Palmgren samlas favoriterna som har blivit
hennes signum. Hon lever efter sina egna trädgårdsimperativ:
Strukturera, gruppera, minimera!*

TEXT LISA ISING / FOTO PERNILLA BERGDAHL

De gröna växterna dominerar. Klätterhortensia, murgröna och väldiga bokhäckar ramar in gårdsplanen
xxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxx

D

et är sista söndagen i maj och Mors dag. Hos Heidi står blåregnet i makalös blom. De bleklila klasarna fullkomligt väller över trädgårdsmuren.

– Man tror att de ska blomma ihjäl sig, men det gör de inte, skrattar Heidi på sitt karaktäristiska, lite hesa sätt.

Hon bor vägg i vägg med den plantskola hon startade på en blåsig åker mellan Lund och Landskrona för snart fyrtio år sedan. Idag är Löddeköpinge Plantskola en skyddad oas med höga träd och sönerna Jonte och Daniel har tagit över. De driver den på sitt vis – men många av Heidis tankar och favoriter

lever vidare i sortimentet och hennes visdomsord citeras ofta. Själv ritar hon numera trädgårdar på heltid och försöker lägga sig i plantskolan så lite som möjligt

Det är från plantskolan som fotografen har sett det fantastiska blåregnet sticka upp över trädgårdsmuren – och det leder oss vidare – in till Heidi Palmgrens privata sfär. Vi känner genast igen de blå portarna och den formklippta grönskan från omslaget till "Trädgårdens Rum", boken som Heidi skrev tillsammans med Christel Kvant kring millennieskiftet.

Deras bok är numera en klassiker och handlar om hur man skapar struktur i trädgården. Genom hela boken gnabbas

T v: Heidi med sonen Jonte Schlenz under blåregnet.

Motstående sida, översta raden, fr v: Klätterhortensia. Trädgårdstomten, en Mors dag-present från sönerna. Egenbyggd skottkärva i glada färger. Mittenraden, fr v: Orpington-höner. Bokhäckar på rad. Ormbunkar, både i kruka och på friland. Nedersta raden, fr v: Blommande trampnarv. Gleditsia. Formklippt buxbom i kruka – ett alternativ till häck.

de kring olika spörsmål: patina eller renskurat, mur eller häck, lindar eller kastanjer. Särskilt kring sommarblommorna hettar det till. Sommarblommor i rabatterna? Kommer inte på fråga! Tycker den strukturerade minimalisten Heidi Palmgren.

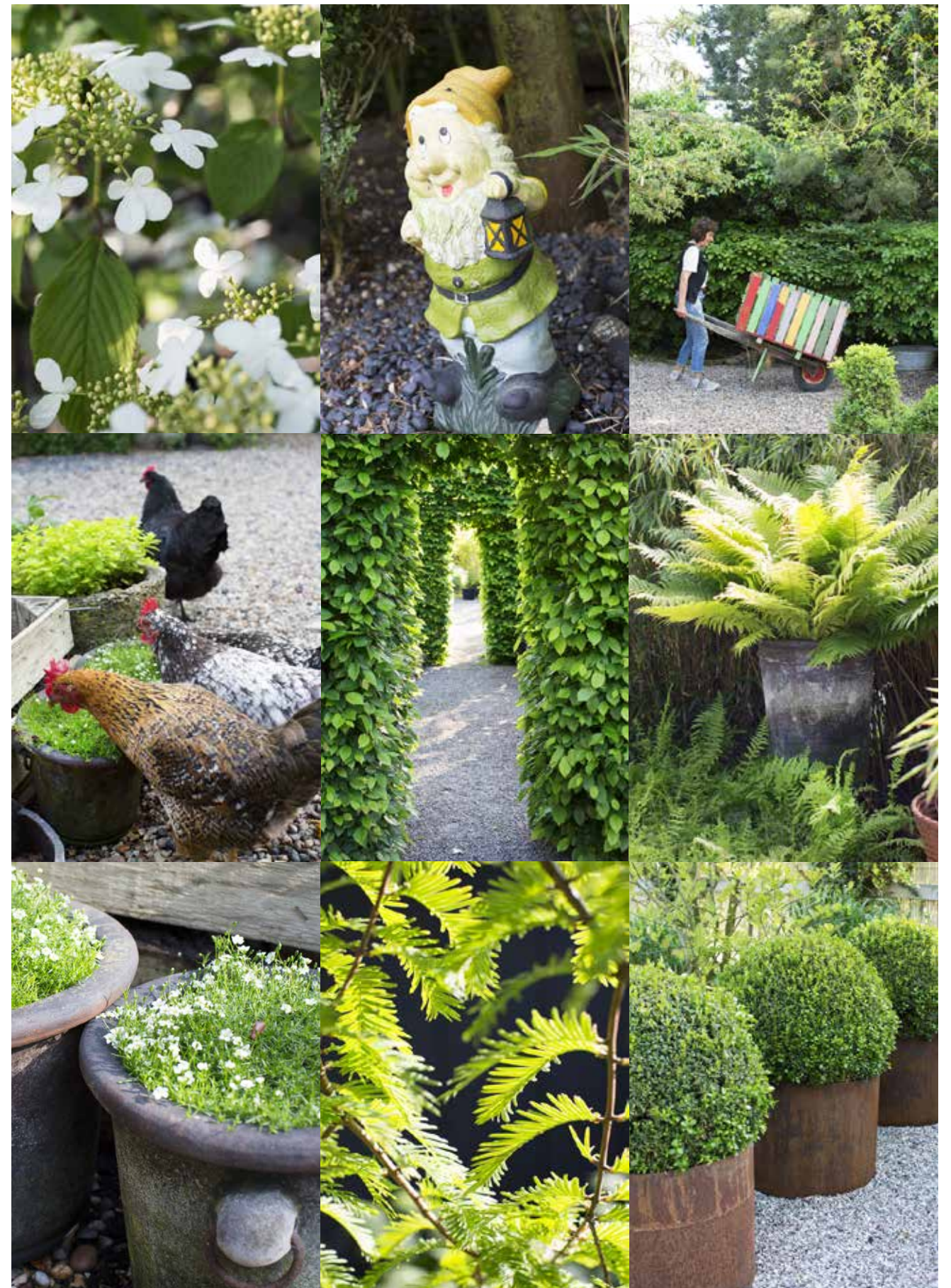
– Vi lärde av varandra, sammanfattar hon diskussionen som blev en rätt kul, pedagogisk tråd.

OCH HEIDI LEVER verkligen som hon lär. Hennes trädgård är snarare en grusad gårdsplan – men en grön och struktu-

rerad sådan med väggar, golv och tak som grundelement.

– Det jag lägger störst vikt vid i en trädgård är definitivt strukturen. Vintervärdet är viktigast. Det är först när trädgården falnar som trädgårdens struktur avslöjar sig, förklarar hon och går in för att hämta något att dricka och sina cigaretter, beredd att visa runt och berätta.

Hennes gård omgärdas av gröna väggar med klättrväxter som murgröna, clematis och klätterhortensia. Men här finns också smarta "innerväggar" av mera tillfällig natur.

»DET JAG LÄGGER STÖRST VIKT VID I EN TRÄDGÅRD ÄR DEFINITIVT STRUKTUREN. VINTERVÄRDET ÄR VIKTIGAST. «

– Man behöver inte alltid sätta häck, tipsar Heidi och visar hur hon skilt av gårdsplanens matplats genom några formklippta buxbom i lådor och korgar.

Matplatsen har även ett "tak" och skuggas av ett par gracila sydbokar (*Nothafagus antarctica*). Andra småträd som silar ljuset är 'Carmencita'-rönnen och ett ambraträd med särskilt fina höstfärger. "Golvet" består av grov sjösten och krossmaterial i olika nyanser. Ett bra material tycker Heidi eftersom det både är lätt att underhålla och att variera. Det är bara att gräva ett hål till nya växter när man får lust.

Heidi brukar säga att "grönt är också en färg". Hon har alltid förordat gröna växter framför blommande och den egna gården är inget undantag. Utmed uthusets gavel växer olika sorters funkior, både brokiga, limegröna och daggblå. Ormbunkar, bambu och häckar av bok eller liguster är annat grönt. Hönsen är både högst levande och nyfikna Orpingtonhöns – och formklippta i buxbom! I centrum har hon grupperat krukor och lådor med kryddväxter och trampnarv som hönsen glatt hackar i sig innan de jagas på flykten.

Förutom det slösande blåregnet är blommorna få och så lågmälda att de nästan är svåra att upptäcka, som gaura och kotula.

– Jag vet alltid vad jag ska plantera i andras trädgårdar men i min egen kan jag tveka i en evighet. Jag är en nörd när det kommer till estetiska detaljer.

Och så berättar hon hur hon skaver av det röda höljet på sekatörens handtag. Hur hon lägger över cigaretterna i en snygg plåtask – för det stör hennes estetiska ordningssinne. Ännu mera extrem var hon när Jonte, Daniel och deras bror Robert var små. Fula mjölkpaket fick inte förekomma på matbordet och innan ketchupflaskan platsade, kläddes den i folie.

Sönerna har gärna drivit med sin estetiska mamma genom åren. Ett år gav de henne en riktigt kitschig trädgårds-tomt i Mors dag-present. En annan gång hängde pojkbarna upp plast i hela trädgården. Bara för att retas. Heidi skrat-

tar gott åt minnet och får sällskap av Jonte som tittar förbi under en paus i plantskolan.

HON HAR GJORT sig känd som rätt sträng och arbetsam trädgårdsprofil, präglad av sin tyska uppfostran och uppväxten i skuggan av andra världskriget. Gubbarna i plantskolan tyckte hon verkade manhaftig som lyfte de tunga mullsäckarna själv, men Heidi har aldrig varit rädd för att ta i. Fast hon har också en annan sida som älskar trädgårdens mer subtila väsen, ljusets växlingar och känslan av att gå barfota.

Hon var en av de första kvinnorna i trädgårdsbranschen som tog plats i TV-program som Sköna Söndag och programledaren Bertil Svensson pratade om "gräbban i Lödde" som odlade gräs.

– Folk undrade vad jag skulle med det ogräset, det var inte så vanligt på den tiden. Jag började med fyra kvadratmeter av sorten *Miscanthus* 'Nishidake' – och utökade undan för undan.

Prydnadsgräs är fortfarande ett viktigt inslag i trädgårdarna hon ritar. Hemma hos sig själv har hon dem mest i krukor. Helst är det olika *molina*-sorter som 'Heidebraut' och 'Transparent' eller det randiga hakonegräset 'Aureola', fast de hör mera högsommaren till och har knappt hunnit titta upp i maj.

– Gräsen är rabattens balettdansörer, säger Heidi och citerar Karl Foerster, den tyske trädgårdsmästaren som hon både beundrar och inspireras av.

EN ANNAN TRÄDGÅRDSFRÄNDE som haft avgörande betydelse för Heidi Palmgren är Ulla Molin, trädgårdsformgivaren och inflytelserik chefredaktör för egnahemsrörelsens tidskrift "Hem i Sverige" under åren 1944–66. Trots en ålderskillnad på över trettio år blev de nära vänner.

– Ulla var min förebild, min vän, min läromästare. Ulla såg ut om en liten bomullstuss, men hon var en järnkvinna som alltid höll på sina ideal, även när det kostade på. Hon peppade alltid mig, fast vi jobbade aldrig ihop.

Heidi Palmgrens trädgård är egentligen en grusad gårdsplan, men en grönskande sådan! Här sitter man omgiven av klätterväxter, träd och buskar som effektivt klär in både väggar och tak.

Ett av många prydnadsgräs, det läckert brokbladiga Hakonechloa macra 'Aureola'. I sin fulla höjd blir det ca 20 centimeter.

»GRÄSEN ÄR RABATTENS
BALETTDANSÖRER, SÄGER
HEIDI OCH CITERAR KARL
FOERSTER, DEN TYSKE
TRÄDGÅRDSMÄSTAREN
SOM HON BÅDE BEUNDRAR
OCH INSPIRERAS AV. «

KORT OM HEIDI PALMGREN

Heidi Palmgren är välkänd trädgårdsdesigner och startade Löddeköpinge plantskola i Skåne i slutet av 70-talet. 1999 gav hon ut boken "Trädgårdens rum" tillsammans med journalisten Christle Kvant. Palmgrens idéträdgård "Hommage à Ulla Molin" fick stor uppmärksamhet i samband med Stockholms Kulturhuvudstadsår. •

Någonstans under alla samtal undrade Ulla Molin om inte Heidi kunde skapa en lund åt henne efter hennes död – och så blev det, fast det inte var meningen. Till Kulturhuvudstadsåret i Stockholm -98 ombads Heidi att bidra med en idéträdgård till den stora utställningen på Rosendal. Hon valde att göra en hyllning till sin vän och kallade den för "Hommage à Ulla Molin" med alla de växter och attribut som var typiska för henne: En plommonlund med kaukasisk förgätmigej – och som kontrast, en mera kontrollerad del med formklippt.

– Vi möttes när skisserna var färdiga men hon ville inte titta på dem, ville inte påverka. Hon litade på mig och jag hoppades att hon skulle komma upp till Stockholm och se min hyllning men hon hann gå bort, bara några månader innan den blev anlagd. Jag hoppas att hon, i sin himmel, tyckte om det jag gjort.

Oavsiktligt blev hennes "Hommage" den minneslund Ulla Molin talat om – och den finns fortfarande att se, eller åtminstone resterna av den. Efter succén på Rosendal köpte

Heidi in materialet från idéträdgården och återuppförde hyllningen på Lödde Plantskola, där den lever vidare bakom en avgränsande häck. Här finns växterna bevarade: Plommonträden, olika marktäckare, salvia och lammöron, lungört, gången av fransk pinjebark och Signe Persson-Melins cementplattor IVÅG. Bara det lilla lusthuset, ritat av Mats Theselius, saknas. Växterna är Ulla Molins, men tolkade på Heidi Palmgrens vis. Släktskapet är tydligt. De delar samma känsla för anspråkslösa, enkla växter, tydlig struktur och kontrasten mellan hårt och mjukt.

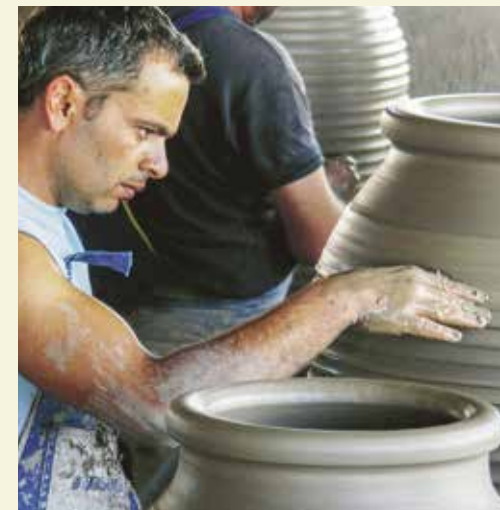
FÖR ETT ÖGONBLICK försvinner Heidi inomhus, men kommer strax tillbaka med en liten väska i orange brokad. Det ser ut som en tjugsig aftonväska, men inuti döljer sig Ulla Molins bonsai-verktyg. Heidi fick ärva dem, jämte diabilder och ett litet japanskt fyrfat som alltjämt pryder gårdsplanen.

– Jag hör fortfarande hennes kloka ord som har påverkat mig så mycket, "ge aldrig avkall på dina ideal". Och de orden har jag försökt leva efter. 🍷

TERRAKOTTA

FÖR FINSMAKAREN

Mångtusenårig hantverkstradition från Kreta och Toscana – terrakotta och frosttåligt stengods format av passionerade mästares händer.

Ledande i Skandinavien på handgjorda, miljömarta krukor, kärl & smidesmöbler

Cadabra
DESIGN

info@cadabradesign.se | www.cadabradesign.se

Våra produkter köper du hos våra återförsäljare eller i vår fullsortimentsbutik på nätet www.cadabradesign.se
Några av våra större återförsäljare: Gotland Fide Fajans, Lilla Bjers • Helsingborg Väla Trädgårdar • Laholm Hallandsåsens Växtbutik
• Malmö TrädgårdsPaletten • Munkedal Munkedals Plantskola • Stockholm Åkersberga Växtförsäljning
• Varberg Träslövs Trädgård • Växjö Styragårdens Trädgård • Ystad Trädgårdstjänst Ystad • Öland Borgholms Handelsträdgård